

Sol ve Halk

Bekir Berat Özipek*

İnsanlık tarihi bir anlamda garip aşkların tarihidir. Karşılığı olmayan, muhatabı bir hayal olan, kavuşmanın mümkün olmadığı veya sapkınlık olarak kınanan aşklar hep olagelmıştır. Kimi zaman hissedilen bir duygu yoğunlaşmasının aşk sanıldığı durumlar da vardır; ki bu durumlar bazen trajik sonuçlar da doğurmuşlardır. Tıpkı Türkiye solunun halka karşı duyduğunu sandığı “aşk” gibi.

“Ümitsiz Bir Aşka Düştüm, Ağlarım Ben Halime”

Ülkemizde sol, merkezinden radikaline kadar geniş bir çizgide yıllardır halka “ilân-ı aşk” eder. Onun hayaliyle yanıp tutuşur, ideolojisinin merkezine onu alır, partisine onun adını verir, ama ona kavuşmayı bir türlü başaramaz. Karşılıksız bir aşkın trajedisidir söz konusu olan...

Oysa onlar, halka karşı aşklarını dile getirirken hatırı sayılır bir literatür oluşturmuşlardır. Onun türkülerini dinlerler, deyişlerini, semahlarını söylerler, halay çekerler, zılgıt çekerler. Ama bu da onları halka yaklaştırmaya yetmez; çünkü bütün bu türküler, bütün bu elagözlüler, onların ağzında garip bir

* Yard. Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniv., İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü.

biçimde başkalaşmaya uğrar. Nasıldır bilinmez ama halk da bunu hemen fark eder ve kendi türkülerini onlardan duyduğunda derhal kulaklarını tıkar. Halk, Ruhi Su’yu değil, Neşet Ertaş’ı dinlemeyi tercih eder. En “ilkeli” (!) ve en “devrimci” (!) grupların ve türkücülerin kasetleri en az satarken, Ahmet Kaya gibi “arabeske kayan” sanatçıların kasetlerinin satışı artar. Ama yine de bunların hiçbirinin satışı İbrahim Tatlıses’in kine ulaşamaz. Toplum her nedense “toplumsal içerikli”, yani içeriği kendisi ile ilgisi olan “özgün yapıtlar”dan hazzetmez.

“Seni Bu Hâlinle Sevemiyorum”

Onlar, gerçekte varolmayan, muhayyel bir “halkın dostları”dırlar; somut, yaşayan, nefes alıp veren halkın değil. Milli maçlardan dolayı sevilen ve üzülen, ramazanda oruç tutan, arabesk dinleyen ve her seferinde inatla sağ partilere yüzde yetmiş oy veren halkı sevmezler. Halk başka bir şeydir. Adına mücadele edilir, adına hüküm verilir ve infaz yapılır; ama o ortada yoktur. “Senin için öldük ey halkım unutma bizi” derler, ama halk onları hatırlamak bile istemez. Aslında bu

halkın, Gorki'nin Ana'sında tasvir edilen halk olmadığının farkındadırlar, Yaşar Kemal veya Fakir Baykurt'un çizdiği köylü karikatürünün inandırıcı olmadığını da. İşte aşka nefret de burada sızmaya başlar. Halk kendi çıkarlarının, yani onların "halkın çıkarları" olarak belirlediği şeylerin bilincinde de değildir ve olmaya da niyeti yoktur. Bu yüzden, Aziz Nesin'in "saptama"sıyla, "yüzde altmış aptaldır".

“Sana Öyle Hasretim ki, Bir Çabam Yok Varam Diye”

Kısacası, halka karşı duydukları platonik aşkın karşılığını hiçbir zaman alamazlar ve aslında almak da istemezler. Çünkü bilinç düzeyine aşk olarak yansıyan bu duygu yoğunlaşmasının gerisinde, yani bilinçaltında nefret vardır. Söylem düzeyinde mahkûm ettikleri elitizm içlerindedir. “İdeal sosyalizm” ile “reel sosyalizm” ayırımına benzer biçimde, halkın da reel olanını değil ideal olanını severler. Yani, aslında, halkı sevmezler. Popülizm de onların kullanımında siyaset literatüründekinden farklı bir anlam kazanmış ve halkın değerlerini, tercihlerini, taleplerini dikkate almakla eşdeğer tutulmuştur. Bunu yapan da, eğer “bilimsel perspektifini yitirmiş” veya “aymaz” değilse, oportünist bir “kitle kuyrukçusu”dur. Harbi delikanlı literatüründe bir kız için arkadaşlarını satan bu tipler, onların literatüründe kitle için ilkelerini satan tiplere karşılık gelir. Kitleler bugün onları anlayamamaktadırlar, çünkü “yanlış bilinç” içindedirler; ama bir gün onlara şükredeceklerdir.

“Biliyorum, bir gün beni sevdiğini anlayacaksın”

Dolayısıyla, yapılması gereken, onları zorla kurtarmaktır. İşte bu noktada sol, Halk Partili büyükleriyle yalnız marjinalliği paylaşmaz; terörü veya daha az itici bir ifadeyle,

“devrimci şiddet”i de paylaşır. Kendi hâline bırakıldığında veya ideolojik propaganda sürecinde halk bilinçlenmiyorsa, onu eylemle propaganda yoluyla “eğitmek” ve “safını belirlemesine yardımcı olmak” gerekir. Çünkü kader, pardon, tarihsel determinizm bu aşkı onlara yazmıştır. Maşuk nazlanıyorsa aşık dediğin onu kolundan tutup götürmeyi de bilmelidir. Bazı sevilenler şikâyet ediyor görünseler de, böyle mert ve sert bir muamele beklerler. Bu süreçte, şiddeti kullanma görevini sol Kemalistler devlete havale ederken, sosyalist solun bir bölümü her şeyi devletten beklememeyi tercih eder.

“Biz Ayrı Dünyaların İnsanlarıyız”

Yoksa Türk filmlerindeki zengin kız ve yoksul erkek çelişkisinin bu sorunla bir ilişkisi mi vardır? Aslında evet, ama solun hiç de görmek istemeyeceği türden bir ilişki... Ülkemizde sol bu imkânsız aşka garip bir biçimde “zengin”i temsil eder. Gecekondu-lara doluşan yoksul yığınların, çember sakallıların Sultanbeylisi'nin halkı değil; Şişli ve Bebek'in, Çankaya veya Kavaklıdere'nin, Kona ve Bornova'nın “aydınlık Türkiye'yi temsil eden ve alım gücü yerinde” halkı onlara oy verir. Konserlerine onlar veya çocukları gider, kitaplarını onlar satın alır. Sol da bu halkla birlikteyken ötekini, yani ideal halkı hayal eder.

Kısacası duygusal ihanetlerle, çatışmalarla dolu mutsuz bir birlikteliği yaşamı boyunca sürdürür bizim sol. Hırçınlığı biraz da bundandır. Peki hem kendisine, hem de topluma acı veren bu duygularıyla niye yüzleşmez, reel halkı niye sevmez bu sol? Çünkü aşk ve nefretten oluşan bu duygusal çelişkinin ardında sınıfsal bir çelişki vardır.

Hem zaten çağdaş aşklar eskiler gibi “özdeksel (maddî) bir temelden yoksun” da değildir. Bu, eşyanın, insanın, ideolojinin ve

liberal düşünce

bu arada solun da tabiatına aykırıdır. Tıpkı Damdaki Kemancı'nın şu sözlerinde somutlaştığı gibi: “bir kuş balığa aşık olabilir; ama bunlar yuvalarını nereye kurabilirler?”

Böyle bir yazının bitişini, Halk Partisi döneminden kalma deha ürünü bir cümleyle

yapmak anlamlı olacaktır: “millet plajları doldurdu, halk denize giremiyor”... Plajların ayaktakımı tarafından istila edilmesi sebebiyle buralara gidemeyen seçkin insanların yaşadığı “dram”ı anlatan bu söz, soldaki şizofrenik aşka da ışık tutmuyor mu?

Muhafazakârlık

Bekir Berat Özipek

Muhafazakâlık Türkiye’de hiçbir zaman felsefi kabul görememiş bir yaklaşım olagelmıştır. Oysa, dünyanın gelişmiş ülkelerine ve istikrarlı demokrasilerine bakıldığında muhafazakârlığın hem felsefi-ideolojik bir yaklaşım hem de demokratik siyasetin ana kanatlarından biri olarak çok önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Türkiye’nin fikir ve siyaset hayatında dengelerin yerine oturması için muhafazakârlığın daha iyi ve daha çok tanınmasına ihtiyaç vardır

Elinizdeki bu kitap muhafazakârlık hakkında şimdiye kadar ülkemizde yazılmış ve yayınlanmış en önemli eser olarak size ulaşmaktadır.

LiBeRtE

kitaplığınızda özgürlüğe yer açın...